RESEARCH
NO 25

Institut za
evropske poslove

STAVOVI GRAĐANA SRBIJE PREMA KOSOVU

ISTRAŽIVANJE JAVNOG MNJENJA

JUN 2021.

Institut za
evropske poslove

Metodologija 3
Sociodemografske karakteristike ispitanika 4
Prikaz rezultata 5
Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Da li smatrate da je Kosovo izgubljeno?" 6
Da li smatrate da je Kosovo izgubljeno? 6
Time scale – Da li smatrate da je Kosovo izgubljeno? (%) 7
Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Da li mislite da će ova Vlada priznati nezavisnost Kosova?" 8
Da li mislite da će ova Vlada Srbije priznati nezavisnost Kosova? 8
Time scale – Da li smatrate da će ova Vlada priznati nezavisnost Kosova? (%) 9
Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Da li biste podržali nezavisnost Kosova, da bi Srbija brže postala članica Evropske Unije?" 10
Da li biste podržali nezavisnost Kosova, da bi Srbija brže postala članica Evropske Unije? ..10
Time scale – Da li smatrate da će ova Vlada priznati nezavisnost Kosova? (%) 11
Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Da li mislite da je ostvarivo da Srbija opet ima punu kontrolu i suverenitet na Kosovu?" 12
Da li mislite da je ostvarivo da Srbija opet ima punu kontrolu i suverenitet na Kosovu? 12
Time scale – Da li mislite da je ostvarivo da Srbija opet ima punu kontrolu i suverenitet na Kosovu? (%) 13
Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Da li znate šta je plan Vlade Srbije o Kosovu?" 14
Da li znate šta je plan Vlade Srbije o Kosovu? 14
Time scale – Da li znate šta je plan Vlade Srbije o Kosovu? (%) 15
Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Da li biste podržali plan predsednika Aleksandra Vučića koji bi Kosovu doneo nezavisnost, a građanima Srbije stabilnu državu i bolji standard?" 16
Da li biste podržali plan predsednika Aleksandra Vučića koji bi Kosovu doneo nezavisnost, a građanima Srbije stabilnu državu i bolji standard? 16
Time scale – Da li biste podržali plan predsednika Aleksandra Vučića koji bi Kosovu doneo nezavisnost, a građanima Srbije stabilnu državu i bolji standard? (%) 17
Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Kako biste glasali ukoliko bi sutra bio referendum o nezavisnosti Kosova?" 18
Kako biste glasali ukoliko bi sutra bio referendum o nezavisnosti Kosova? (%) 18
Time scale – Kako biste glasali ukoliko bi sutra bio referendum o nezavisnosti Kosova? (%) 19
Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Da li podržavate uspostavljanje trajnog mira sa Albancima na Kosovu?" 20
Da li podržavate uspostavljanje trajnog mira sa Albancima na Kosovu? 20

Metodologija

Klijent: Institut za evropske poslove

Cilj istraživanja: Ispitivanje stavova građana Srbije prema Kosovu

Metoda sakupljanja podataka je bila CATI, kvantitativno istraživanje u obliku kompjuterski podržanog telefonskog intervjuisanja.

Softver za unos podataka: WARP IT, profesionalni licencirani program za istraživanje tržišta sa velikim opsegom mogućnosti prilikom postavljanja projekta.

Softver za analizu podataka: SPSS

Realizovan uzorak: 1207

Geografska odrednica: teritorija Republike Srbije, bez Kosova i Metohije

Kontrola: ponovljenim intervjuom na 20% anketiranih lica vršena kontrola verodostojnosti odgovora

Poststratifikacija: rađena radi eliminacije neodgovora usled odbijanja intervjua

Varijable poststratifikacije: pol i starost

Slučajna greška: 1.23% za incidencu 5%

Period sakupljanja podataka: 29.03 – 07.04.2021.

Objašnjenje čitanja tabela:

Primer tabele ukrštanja pola sa odgovorom na pitanje koji kao ponuđene modalitete ima “da” i “ne”.

	Muški pol	Ženski pol
Da	24,0%	26,3%
Ne	76,0%	73,7%
Total	100,0%	100,0%

U koloni se nalazi naziv odgovarajućeg modaliteta koji predstavlja demografsko obeležje. U redovima se nalaze modaliteti odgovora na pitanje iz istraživanja.

Tabela se čita po koloni, zbir je 100%, što predstavlja rezultat za subpopulaciju muškaraca (zbir 100% odgovora “da” i “ne” za muškarce).

Crvenim fontom su označeni statistički značajni rezultati na nivou .05 hi-kvadrat testa koji je rađen tokom ukrštanja varijabli.

Sociodemografske karakteristike ispitanika

Veličina uzorka: 1207		%
Pol	Muški	48.1
	Ženski	51.9
Godine starosti	18-29	18.3
	30-44	24.7
	45-59	27.0
	60+	30.0
Obrazovni status*	Bez škole, nezavršena osnovna i osnovna škola, II i III stepen srednje škole	52.0
	IV stepen srednja škola, gimnazija i specijalizacija	31.0
	Viša škola, fakultet +	17.0
Region	Vojvodina	26.8
	Beograd	23.2
	Istočna i Južna Srbija	21.8
	Zapadna Srbija sa Šumadijom	28.1
Tip naselja	Gradsko	60.0
	Vangradsko	40.0
TOTAL		100.0

Tabela 1

**prilikom ukrštanja varijabli kategorije "bez škole, nezavršena osnovna škola i osnovna škola, srednja škola trogodišnja ili dvogodišnja" čine kategoriju "osnovna škola", a kategorije "četvorogodišnja srednja škola i gimnazija, specijalizacija" kategoriju "srednja škola".*

Prikaz rezultata

Da je Kosovo izgubljeno smatra 39% građana, dok je 46% stava da nije, a 15% je neodlučnih. Stav da je Kosovo izgubljeno je u većoj meri izražen kod žena, ispitanika starosti 30-59 godine, ispitanika sa najvišim nivoom obrazovanja i gradskog stanovništva, kao i stanovnika regiona Vojvodine. Prilikom poređenja sa prethodnim talasima istraživanja uočava se blagi trend pada odgovora da je Kosovo izgubljeno.

Nešto više od četvrtine (26%) ispitanika smatra da će ova Vlada priznati Kosovo, nešto više od polovine (52%) ispitanika smatra da ova Vlada to neće učiniti, dok 22% ne zna da se izjasni po ovom pitanju. Stav da ova Vlada neće priznati Kosovo u većoj meri zastupaju ispitanici stariji od 60 godina, stanovnici svih regiona osim Vojvodine. Sa porastom nivoa obrazovanja opada broj ispitanika koji smatraju da ova Vlada neće priznati Kosovo. U odnosu na rezultate prethodnih talasa istraživanja nema velikih odstupanja, odnosno vrednosti se kreću u poznatim rasponima.

75% građana ne bi podržalo nezavisnost Kosova zarad bržeg ulaska Srbije u EU, dok bi 13% podržalo, a 12% je neodlučnih. Najstariji ispitanici su brojniji u stavu da ne bi trebalo priznati nezavisnost, najviše iz Beograda, dok sa porastom stepena obrazovanja opada broj ispitanika koji dele ovaj stav. U odnosu na prehodne istraživačke talase primetan je blagi opadajući trend u broju ispitanika koji ne bi podržali nezavisnost Kosova zarad bržeg ulaska Srbije u EU.

45% ispitanika smatra da nije moguće da Srbija ponovo ostvari punu kontrolu i suverenitet nad Kosovom, dok 38% smatra da jeste moguće, a 17% građana navodi da ne zna da odgovori. Da je to moguće u većoj meri smatraju muškarci, najmlađi i najstariji ispitanici (starosti 60+), kao i ispitanici sa najnižinim nivoom obrazovanja i ispitanici iz gradskih sredina. U poređenju sa rezultatima iz prethodnih istraživanja uočeno je da vrednosti osciluju u poznatim okvirima.

85% ispitanika ne zna šta je plan Vlade Srbije o Kosovu, to su u većoj meri žene, kao i ispitanici starosti do 44 godina. U odnosu na prethodni istraživački talas uočljiv je blagi rast broja ispitanika koji su upoznati sa planom Vlade Srbije o Kosovu.

54% ispitanika ne bi podržalo plan predsednika Aleksandra Vučića koji bi Kosovu doneo nezavisnost, a građanima Srbije stabilnu državu i bolji standard, 21% bi podržalo ovaj plan dok četvrtina ispitanika nema mišljenje po tom pitanju. Oni koji ne bi podržali su pretežno muškarci, ispitanici preko 60 godina i stanovnici gradskih sredina. U odnosu na prethodni istraživački talas, nešto je više neopredeljenih ispitanika.

Ukoliko bi sutra bio referendum o nezavisnosti Kosova najveći broj ispitanika bi glasao protiv: 64,9%, 13,6% ne bi izašlo na glasanje, 12% ne zna kako bi glasalo dok bi 9,5% glasalo za. Ispitanici koji bi glasali protiv su u većem procentu muškarci, kao i najmlađi i najstariji ispitanici. U odnosu na prethodne istraživačke talase primetan je blagi porast ispitanika koji bi glasali za na referendumu.

68% ispitanika podržava uspostavljanje trajnog mira sa Albancima na Kosovu, 12% je onih koji su protiv a petina ne zna da odgovori. Među onima koji su za uspostavljanje trajnog mira više je muškaraca, kao i ispitanika iz gradskih sredina, dok sa porastom godina starosti i stepena obrazovanja raste i broj ispitanika koji su za uspostavljanje mira.

Da li smatrate da je Kosovo izgubljeno?

Total uzorak.

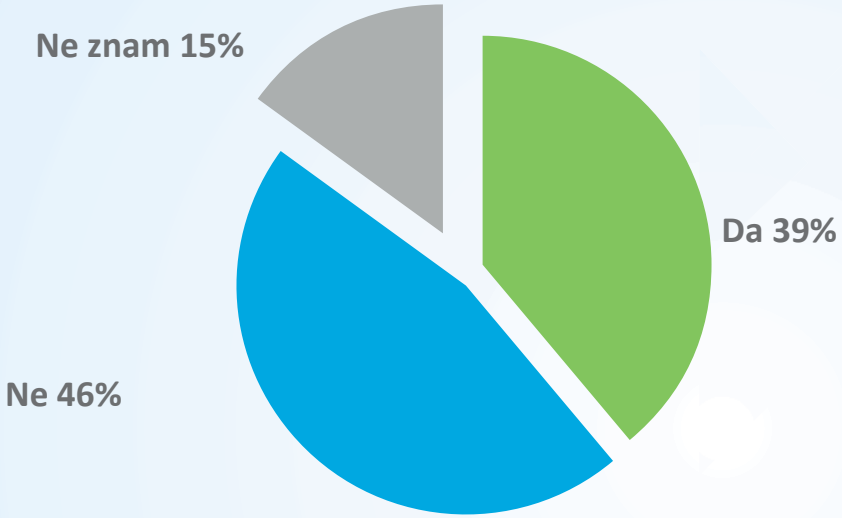

Grafikon 1

Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Da li smatrate da je Kosovo izgubljeno?"

Napomena: Crvenim su označeni statistički značajni podaci.

	Muški	Ženski	18-29	30-44	45-59	60+	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola, fakultet+	Vojvodina	Beograd	Južna i Istočna Srbija	Zapadna Srbija sa Šumadijom	Gradsko	Vangradsko
Da	38,4%	40,5%	36,2%	49,7%	43,6%	29,3%	24,6%	41,6%	45,2%	50,2%	33,9%	33,7%	38,6%	44,1%	32,7%
Ne	50,4%	41,3%	55,7%	28,9%	43,6%	55,5%	59,2%	42,2%	42,9%	39,9%	49,3%	45,8%	48,1%	43,0%	49,7%
Ne znam	11,2%	18,2%	8,1%	21,5%	12,9%	15,2%	16,2%	16,2%	12,0%	9,9%	16,8%	20,5%	13,3%	13,0%	17,6%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 2

Time scale – Da li smatrate da je Kosovo izgubljeno? (%)

Uporedni prikaz rezultata kroz 4 talasa istraživanja.

	Da	Ne	Ne znam
Mart 2018	43.0	45.0	12.0
Mart 2019	47.0	41.0	12.0
Mart 2020	41.7	46.5	11.7
Mart 2021	39.5	45.7	14.8

Grafikon 2

Da li mislite da će ova Vlada Srbije priznati nezavisnost Kosova?

Total uzorak.

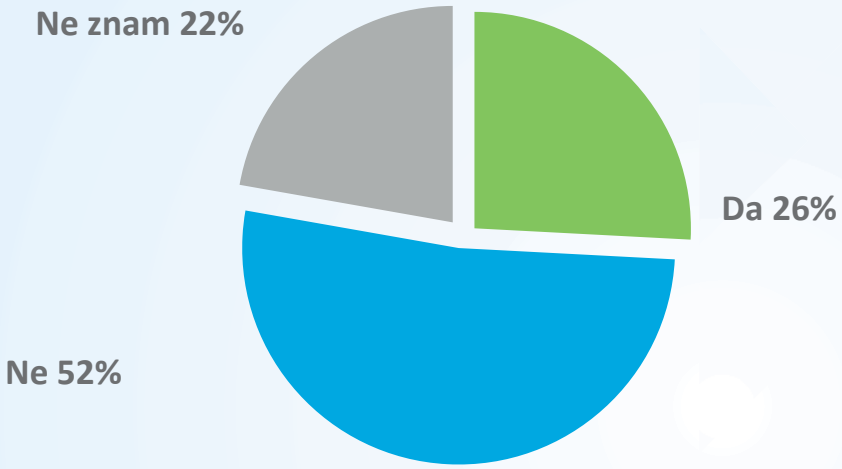

Grafikon 3

Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Da li mislite da će ova Vlada priznati nezavisnost Kosova?"

Napomena: Crvenim su označeni statistički značajni podaci.

	Muški	Ženski	18-29	30-44	45-59	60+	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola, fakultet+	Vojvodina	Beograd	Južna i Istočna Srbija	Zapadna Srbija sa Šumadijom	Gradsko	Vangradsko
Da	27,8%	25,2%	34,8%	35,9%	27,6%	12,4%	14,5%	26,5%	33,0%	34,6%	24,3%	20,9%	24,7%	28,6%	23,2%
Ne	52,8%	51,5%	40,3%	34,2%	51,2%	75,1%	67,1%	50,0%	46,8%	41,7%	52,1%	57,4%	58,2%	50,3%	54,9%
Ne znam	19,5%	23,3%	24,9%	29,9%	21,2%	12,4%	18,4%	23,5%	20,2%	23,8%	23,6%	21,7%	17,1%	21,1%	21,9%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 3

Time scale – Da li smatrate da će ova Vlada priznati nezavisnost Kosova? (%)

Uporedni prikaz rezultata kroz 4 talasa istraživanja.

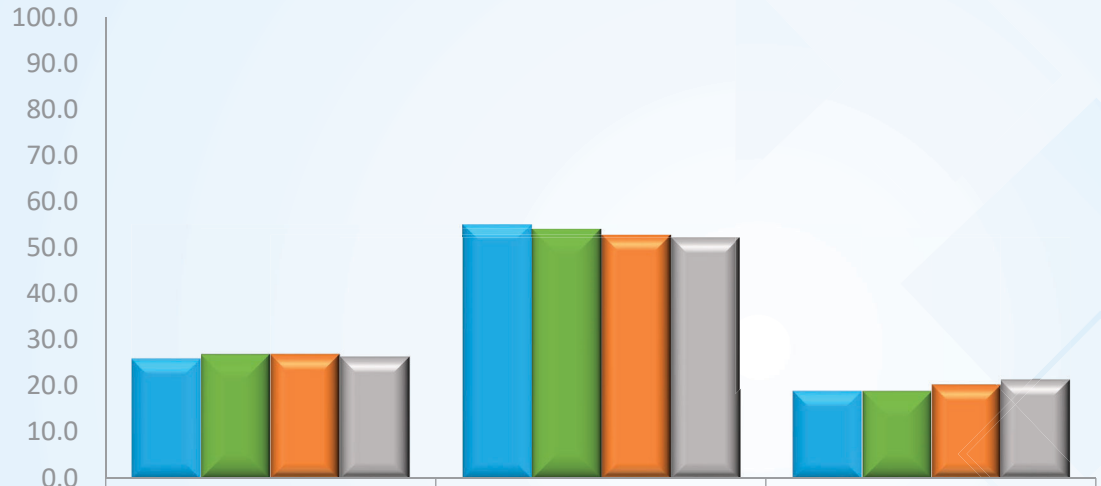

	Da	Ne	Ne znam
Mart 2018	26.0	55.0	19.0
Mart 2019	27.0	54.0	19.0
Mart 2020	26.9	52.7	20.4
Mart 2021	26.4	52.2	21.5

Grafikon 4

**Napomena: u Martu 2018 pitanje je glasilo - Da li mislite da će ova ili sledeća Vlada Srbije priznati Kosovo?*

Da li biste podržali nezavisnost Kosova, da bi Srbija brže postala članica Evropske Unije?

Total uzorak.

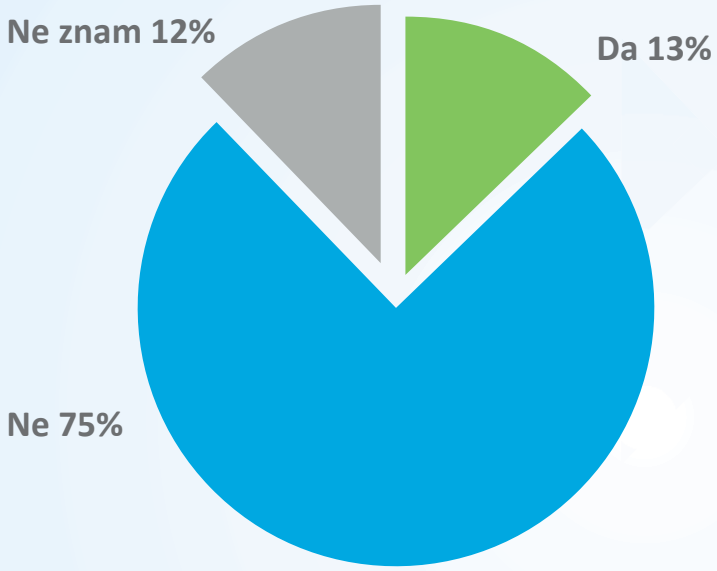

Grafikon 5

Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Da li biste podržali nezavisnost Kosova, da bi Srbija brže postala članica Evropske Unije?"

Napomena: Crvenim su označeni statistički značajni podaci.

	Muški	Ženski	18-29	30-44	45-59	60+	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola, fakultet+	Vojvodina	Beograd	Južna i Istočna Srbija	Zapadna Srbija sa Šumadijom	Gradsko	Vangradsko
Da	11,0%	15,2%	11,3%	17,4%	14,4%	9,6%	11,4%	10,7%	17,9%	18,5%	9,3%	11,4%	12,7%	13,5%	12,6%
Ne	78,0%	72,7%	76,9%	64,5%	73,0%	84,8%	79,5%	76,9%	70,3%	69,8%	80,0%	74,5%	77,3%	76,4%	73,5%
Ne znam	11,0%	12,1%	11,8%	18,1%	12,6%	5,5%	9,2%	12,4%	11,8%	11,7%	10,7%	14,1%	10,0%	10,1%	13,9%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 4

Time scale – Da li smatrate da će ova Vlada priznati nezavisnost Kosova? (%)

Uporedni prikaz rezultata kroz 5 talasa istraživanja.

	Da	Ne	Ne znam
Mart 2016	14.0	80.0	6.0
Mart 2018	11.0	81.0	8.0
Mart 2019	13.0	78.0	9.0
Mart 2020	13.1	76.9	10.0
Mart 2021	13.2	75.3	11.6

Grafikon 6

Da li mislite da je ostvarivo da Srbija opet ima punu kontrolu i suverenitet na Kosovu?

Total uzorak.

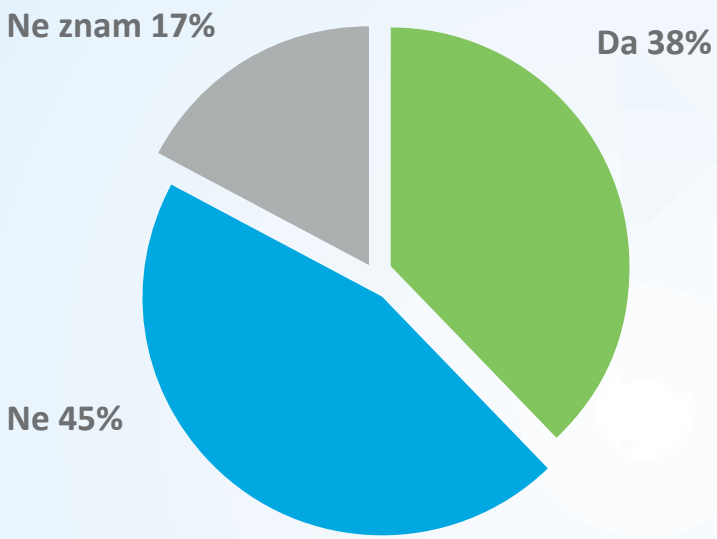

Grafikon 7

Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Da li mislite da je ostvarivo da Srbija opet ima punu kontrolu i suverenitet na Kosovu?"

Napomena: Crvenim su označeni statistički značajni podaci.

	Muški	Ženski	18-29	30-44	45-59	60+	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola, fakultet+	Vojvodina	Beograd	Istočna i Južna Srbija	Zapadna Srbija sa Šumadijom	Gradsko	Vangradsko
Da	43,3%	32,3%	43,0%	29,2%	36,5%	42,0%	45,2%	35,6%	36,1%	36,2%	36,7%	37,4%	39,8%	36,9%	38,7%
Ne	43,1%	47,1%	36,7%	48,3%	49,4%	43,9%	32,0%	45,5%	52,4%	50,8%	43,4%	38,5%	46,3%	50,6%	37,1%
Ne znam	13,6%	20,6%	20,4%	22,5%	14,1%	14,1%	22,8%	18,9%	11,5%	13,0%	19,9%	24,0%	13,9%	12,6%	24,2%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 5

Time scale – Da li mislite da je ostvarivo da Srbija opet ima punu kontrolu i suverenitet na Kosovu? (%)

Uporedni prikaz rezultata kroz 4 talasa istraživanja.

	Da	Ne	Ne znam
Mart 2018	42.0	45.0	13.0
Mart 2019	36.0	49.0	15.0
Mart 2020	38.5	45.8	15.7
Mart 2021	37.6	45.1	17.3

Grafikon 8

Da li znate šta je plan Vlade Srbije o Kosovu?

Total uzorak.

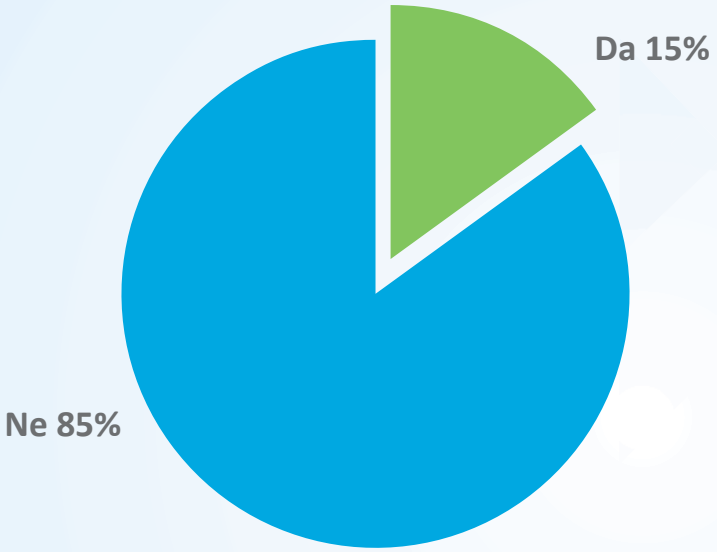

Grafikon 9

Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Da li znate šta je plan Vlade Srbije o Kosovu?"

Napomena: Crvenim su označeni statistički značajni podaci.

	Muški	Ženski	18-29	30-44	45-59	60+	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola, fakultet+	Vojvodina	Beograd	Južna i istočna Srbija	Zapadna Srbija sa Šumadijom	Gradsko	Vangradsko
Da	17,6%	11,8%	10,9%	9,4%	15,3%	20,4%	15,7%	13,3%	15,9%	15,1%	14,3%	14,8%	13,8%	13,4%	16,4%
Ne	82,4%	88,2%	89,1%	90,6%	84,7%	79,6%	84,3%	86,7%	84,1%	84,9%	85,7%	85,2%	86,2%	86,6%	83,6%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 6

Time scale – Da li znate šta je plan Vlade Srbije o Kosovu? (%)

Uporedni prikaz rezultata kroz 2 talasa istraživanja.

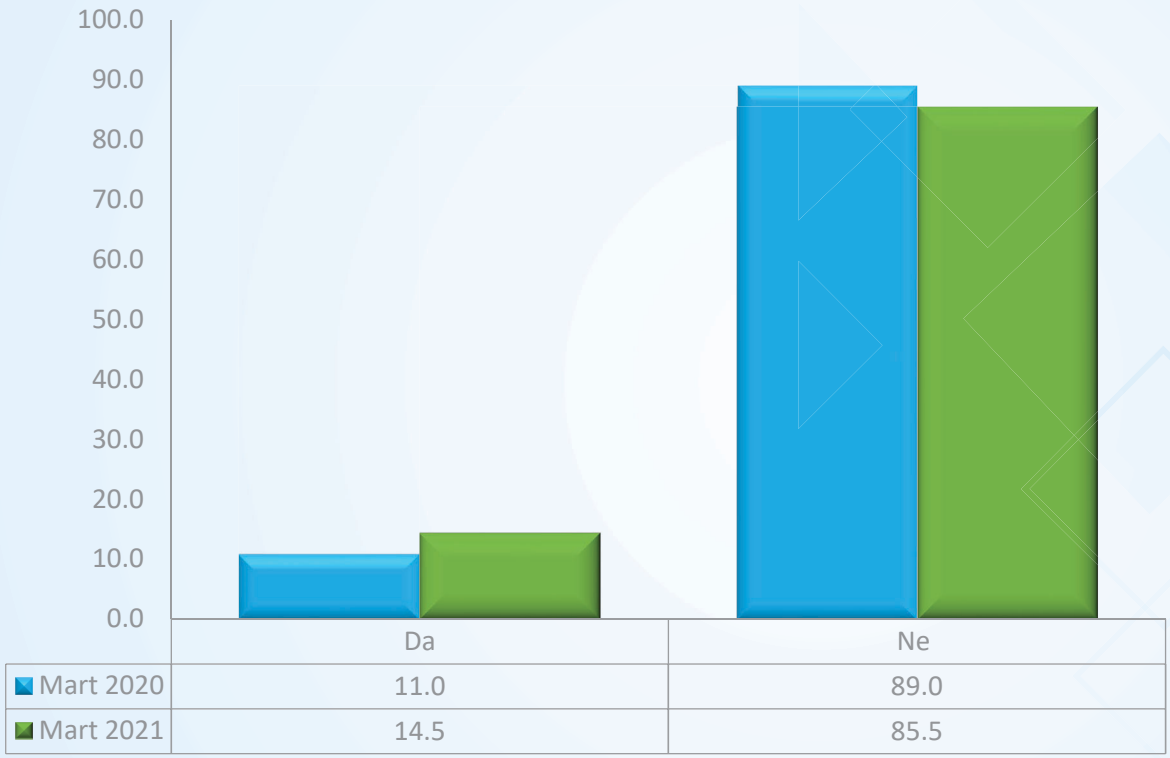

	Da	Ne
Mart 2020	11.0	89.0
Mart 2021	14.5	85.5

Grafikon 10

Da li biste podržali plan predsednika Aleksandra Vučića koji bi Kosovu doneo nezavisnost, a građanima Srbije stabilnu državu i bolji standard?

Total uzorak.

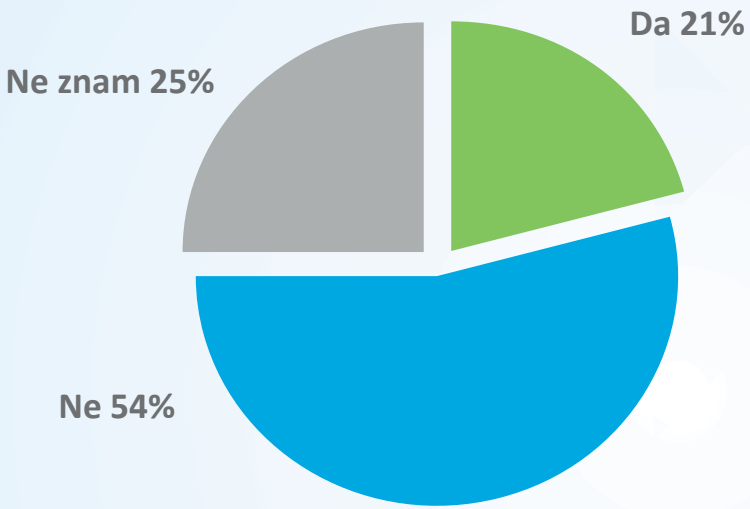

Grafikon 11

Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Da li biste podržali plan predsednika Aleksandra Vučića koji bi Kosovu doneo nezavisnost, a građanima Srbije stabilnu državu i bolji standard?"

Napomena: Crvenim su označeni statistički značajni podaci.

	Muški	Ženski	18-29	30-44	45-59	60+	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola, fakultet+	Vojvodina	Beograd	Južna i istočna Srbija	Zapadna Srbija sa Šumadijo	Gradsko	Vangradsko
Da	17,7%	24,1%	13,6%	27,9%	23,5%	17,4%	22,3%	19,9%	21,9%	27,6%	12,1%	24,3%	19,5%	21,2%	20,7%
Ne	63,0%	46,4%	54,5%	44,3%	54,1%	63,0%	55,5%	54,1%	54,3%	49,8%	62,5%	51,0%	54,9%	57,0%	50,5%
Ne znam	19,3%	29,5%	31,8%	27,9%	22,3%	19,6%	22,3%	26,0%	23,7%	22,6%	25,4%	24,7%	25,7%	21,8%	28,8%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 7

Time scale – Da li biste podržali plan predsednika Aleksandra Vučića koji bi Kosovu doneo nezavisnost, a građanima Srbije stabilnu državu i bolji standard? (%)

Uporedni prikaz rezultata kroz 2 talasa istraživanja.

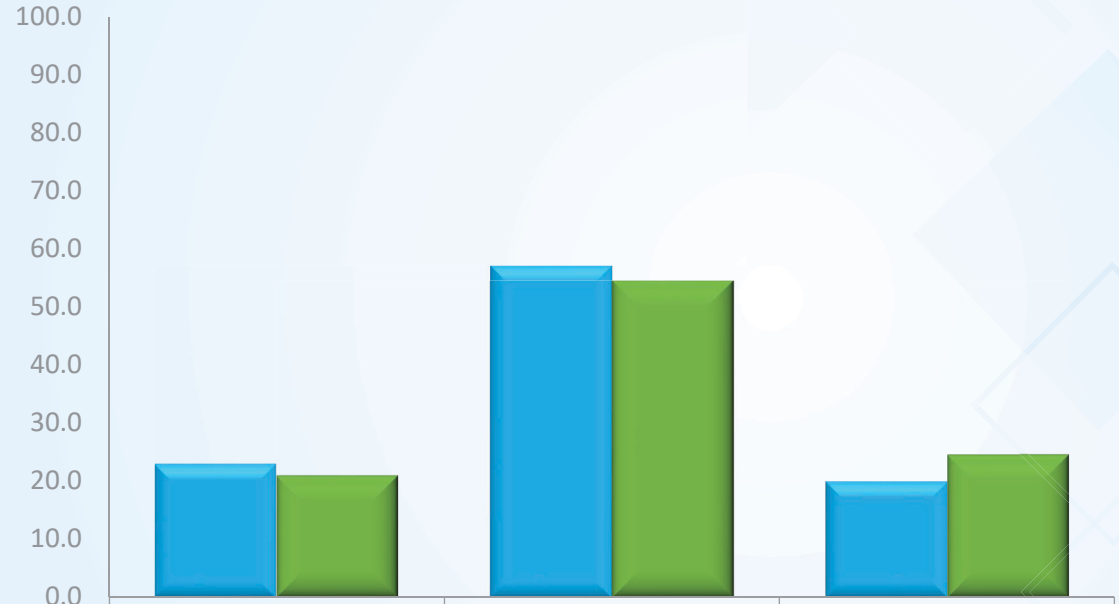

	Da	Ne	Ne znam
Mart 2020	23.0	57.0	20.0
Mart 2021	21.0	54.4	24.6

Grafikon 12

Kako biste glasali ukoliko bi sutra bio referendum o nezavisnosti Kosova? (%)

Total uzorak.

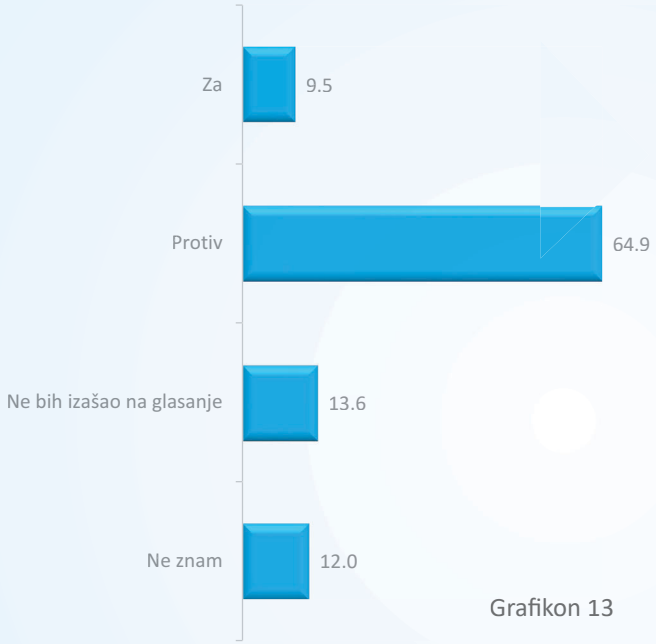

Grafikon 13

Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Kako biste glasali ukoliko bi sutra bio referendum o nezavisnosti Kosova?"

Napomena: Crvenim su označeni statistički značajni podaci.

	Muški	Ženski	18-29	30-44	45-59	60+	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola, fakultet+	Vojvodina	Beograd	Zapadna Srbija sa Šumadijom	Južna i istočna Srbija	Gradsko	Vangradsko
Za	6,6%	11,9%	4,7%	13,4%	11,4%	8,1%	8,8%	7,9%	12,0%	10,9%	6,7%	12,4%	8,2%	8,9%	10,6%
Protiv	74,0%	57,2%	73,3%	55,0%	58,1%	72,1%	63,2%	67,4%	62,5%	56,2%	73,3%	62,7%	68,6%	65,1%	64,3%
Ne bih izašao	11,9%	15,0%	13,3%	16,3%	16,2%	10,1%	17,1%	14,1%	10,9%	16,1%	11,9%	12,0%	13,6%	14,0%	13,0%
Ne znam	7,5%	15,9%	8,7%	15,3%	14,3%	9,8%	10,9%	10,6%	14,6%	16,8%	8,1%	12,9%	9,6%	11,9%	12,2%
Total	100,0%	100.0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 8

Time scale – Kako biste glasali ukoliko bi sutra bio referendum o nezavisnosti Kosova? (%)

Uporedni prikaz rezultata kroz 3 talasa istraživanja.

	Za	Protiv	Ne znam	Ne bih izašao na glasanje
Mart 2019	6.2	74.5	8.3	11.0
Mart 2020	8.6	66.0	11.5	13.9
Mart 2021	9.5	64.9	12.0	13.6

Grafikon 14

Da li podržavate uspostavljanje trajnog mira sa Albancima na Kosovu?

Total uzorak.

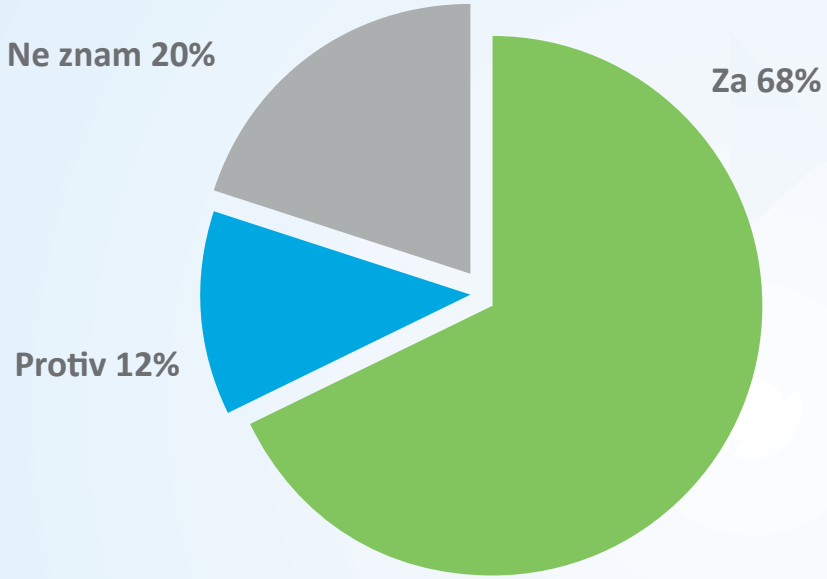

Grafikon 15

Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Da li podržavate uspostavljanje trajnog mira sa Albancima na Kosovu?"

Napomena: Crvenim su označeni statistički značajni podaci.

	Muški	Ženski	18-29	30-44	45-59	60+	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola, fakultet+	Vojvodina	Beograd	Zapadna Srbija sa Šumadijom	Južna i istočna Srbija	Gradsko	Vangradsko
Za	70,9%	66,1%	45,5%	59,4%	79,4%	80,1%	69,4%	63,7%	74,7%	69,4%	62,3%	68,1%	72,9%	73,1%	61,3%
Protiv	13,3%	10,1%	15,9%	14,1%	7,1%	11,0%	15,3%	10,9%	10,5%	11,1%	12,1%	11,8%	11,5%	12,0%	11,0%
Ne znam	15,9%	23,8%	38,6%	26,5%	13,5%	8,8%	15,3%	25,4%	14,8%	19,4%	25,6%	20,2%	15,6%	14,9%	27,7%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 9

RESEARCH
NO 25

Institut za evropske poslove

ISTRAŽIVANJE ZA POTREBE INSTITUTA ZA EVROPSKE POSLOVE SPROVELA NINAMEDIA.

ninamedia research

Institut za evropske poslove

IZDAVAČ:
INSTITUT ZA EVROPSKE POSLOVE
DVADESETSEDMOG MARTA 25A, BEOGRAD, SRBIJA

OFFICE@IEA.RS
WWW.IEA.RS

BEOGRAD
14. JUN 2021.